

Zera Shimshon

by Rabbi Shimshon Chaim Nachmani zt"l

Published Mantua 1778*

Chapter XXXI: Emor (Lev. 21:1–24:23)

Essay 10. The four species of Sukkot

דְּרָשִׁינוּ דָּרָךְ רָמַז כָּל הָאֲרְבָּעָה מִיָּנִים שְׁבִלְוִילָב. "וּלְקַחְתֶּם לָכֶם" וְכו' "פְּרֵי עֵץ" דִּהְיִינוּ אֶתְרוּג יִרְמוֹז שְׁבִיּוֹם הָרֵאשׁוֹן לְחֻשְׁבוֹן עֲוֹנוֹת וְקִבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת שָׁלֵם וְצַדִּיק בְּמַעֲשָׂיו שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה הַבָּאָה וְלֹא נִטָּה אֶפְּיָלוּ רַגְעַ אֶחָד לְדָרָךְ הַרְעָה.

We expound by way of allusion all four species of the lulav. “And you shall take for yourselves on the first day the fruit of a beautiful [הָדָר] [hadar] tree, branches of a palm-tree, and a bough of a thick tree, and willows of the brook, and you shall rejoice before the L-rd your G-d seven days.”¹ “The fruit of a beautiful tree”—this is the etrog, which will allude that on the first day of reckoning for sins one should accept upon himself to be whole and righteous in his deeds for the entire coming year, and not turn even for a moment to the evil path.

וְזֶהוּ דוֹמָה לְאֶתְרוּג שְׁדָר בְּאֵילָנוּ מִשָּׁנָה לְשָׁנָה וְלֹא יִהְיֶה בּוֹ שׁוּם נֶקֶב וְשׁוּם חֲזוּזִית. וְיִתֵּן לְבוֹ לְהַקְבִּי"ה כְּמוֹ שְׁנֵאמַר "תִּנְהַגְנִי לְבָבָה לִי", וְיִהְיֶה כָּל עֶסְקוֹ וּמַחְשְׁבוֹתָיו לְעֲשׂוֹת פְּרֵי הַדָּר דִּהְיִינוּ מַעֲשִׂים טוֹבִים.

This is similar to the etrog, which dwells [דָּר] [dar] on its tree from year to year,² and has in it no piercing, and no scab that covers a majority of the etrog.³ He shall give his heart to the Holy One, Blessed be He, as it is said: “My son, give Me your heart,”⁴ and all his occupation and thoughts shall be to produce a beautiful fruit, that is, good deeds.

וְכִמוֹ שְׁהָאֶתְרוּג אִם נִקְבַּת כָּל שָׁהוּא פְּסוּל וְאִם עָלְתָה חֲזוּזִית עַל מִיעוּטוֹ כְּשֶׁר, כִּי הָאָדָם אִם נִקְבַּת כָּל שָׁהוּא דִּהְיִינוּ בְּמַחְשְׁבָה רָעָה שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה אוֹ אִיזוֹ עֲבִירָה חֲמוּרָה שְׁעוֹשָׂה פְּגָם אֲזִי הוּא פְּסוּל וְצָרִיךְ תְּשׁוּבָה גְּדוּלָה, אֲבָל אִם עָלְתָה בּוֹ חֲזוּזִית שְׁעוֹשָׂה אִיזוֹ עֲבִירָה קְלָה וְהֵם מִיעוּט עַל זְכוּתָיו עֲדִיין הוּא כְּשֶׁר.

Just as if the etrog is invalid if it has any piercing, but if it has a scab only on a minority of it, it is valid, so too a person: if he is pierced in any amount, that is, with an evil thought of idolatry or some grave transgression that makes a defect, then he is invalid and requires

* English translation: Copyright © 2025 by Charles S. Stein. Additional essays are available at <https://zstorah.com>

¹ Lev. 23:40.

² Sukkah 35a. Unlike other citrus fruits, the etrog does not have a single, fixed harvest season. A tree may contain fruit from the present season and also from previous seasons.

³ Mishnah Sukkah 3:6.

⁴ Prov. 23:26.

great repentance. But if a scab grew upon only a part of him, that is, he committed some light transgression, but [these sins] are the minority compared to his merits, he is still valid.

ן"פפת תמרים" רומז לבעלי תשובה, שהרי הלולב יש בו טעם ואין בו ריח, ובפרק ב' דעירובין אמרינן "הדודאים נתנו- ריח" אלו בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא, שאם חטא יחזור בתשובה בעודו בכחו ובנערותו, כמו שאמרו ו"ל אשרי שעושה תשובה כשהוא איש, שהלולב דומה לשדרה והשדרה רומזת לכחו של אדם. ועוד הוא גבוה מאד לרמזו שהתשובה עולה ומגיעת עד כפא הכבוד.

“And branches of a palm-tree” alludes to *ba’alei tshuva*. For the lulav has taste but no fragrance, and in the second chapter of Eruvin (21b) it is said on the verse: “ ‘The mandrakes give fragrance,’⁵—these are the young men of Israel who have not tasted the taste of sin;” for if he has sinned, he should return in repentance while still in his strength and his youth, as [our sages] of blessed memory said: “Happy is he who repents when he is still a man.”⁶ For the lulav is similar to the spine, and the spine alludes to the strength of a person. Furthermore, [the lulav] is very tall, to allude that “repentance rises and reaches up to the Throne of Glory.”⁷

וכל העליון של הלולב הם כל אחד כפול לשנים שאם עשה חבילות של עבירות ועשה כנגדן חבילות של מצוות, ויש חציים של העליון מצד אחד של השדרה וחציים השני מצד האחר ולבסוף נעשים כלם עולה אחד, לרמזו שיש לו לעשות תשובה גמורה שהעבירות יתהפכו לזכיות ומלאך רע יענה אמן בעל פרחו ולא יהיה לו עוד אלא לב אחד לאביו שבשמים.

All the leaves of the lulav are each one doubled into two. If he made bundles of sins, he should make opposite them bundles of mitzvot. Half of the leaves are on one side of the spine and the other half on the other side, and in the end they all become one leaf, to allude that he should perform complete repentance, that sins will be transformed into merits, and the evil angel will answer “Amen” against his will, and “he will no longer have anything but one heart for his Father in heaven.”⁸

ולכן אנו מברכין על נטילת לולב אף על פי שהאטרואג חשוב ממנו שיש לו טעם ויש לו ריח ואף הכתוב הקדימו דכתיב "פרי עץ הדר", מפני שבמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, ובעלי תשובה חשובים מצדיקים, אמנם הכתוב הקדים האטרואג מפני שהקב"ה חפץ יותר שלא יחטאו האנשים פן לא ישובו מחטאם.

Therefore we recite a blessing over the taking of the lulav, even though the etrog is more important than it, for it has both taste and fragrance, and even the verse mentioned it first, as it is written: “The fruit of a beautiful tree.” Because, in the place where *ba’alei tshuva*

⁵ Song of Songs 7:14.

⁶ Avodah Zarah 19a.

⁷ Yoma 86b.

⁸ Berachot 57a: “One who sees a palm-branch in a dream, it is a sign that he has but one heart for his Father in heaven.” Lulav [לולב] is interpreted homiletically as *lo lev* [לו לב] [“he has a heart”].

stand, complete righteous ones cannot stand,⁹ and *ba'alei tshuvah* are more important than the righteous. However, the verse preceded the etrog because the Holy One, Blessed be He, desires more that people should not sin at all, lest they not return from their sin.

וְנָהוּ שֶׁהָאֱתְרוֹג אֲנֹנוּ אוֹתוֹזִים אוֹתוֹ בְּיַד שְׂמָאל, מִפְּנֵי שֶׁהָאֱתְרוֹג דּוֹמֶה לְלֵב שֶׁהוּא בְּשִׂמְאָלוֹ שֶׁל אָדָם, לְרִמּוֹז שֶׁלְעוֹלָם הָיָה לְבוֹ שֶׁלֹּם וְהַדּוֹר שֶׁלֹּא חָטָא כָּלֵל וְלֹא הִלֵּךְ אַחַר עֲצַת יֵצֶר הָרַע הָעוֹמֵד לְשִׂמְאָלוֹ, הַלּוֹלֵב בְּיָמִין דְּאֶמְרִינָן עַל פְּסוּק " (וַיְדוּ) [וַיְדוּ] אָדָם" וְכֹי' זֶה יְמִינוֹ שֶׁל הַקַּב"ה שֶׁהִיא פְּרוּשָׁה תַּחַת כַּסָּא הַכְּבוֹד לְקַבֵּל הַשָּׂבִים.

This is why we hold the etrog in the left hand, because the etrog is similar to the heart, which is on the left of a person, to allude that his heart should always be whole and beautiful, that he did not sin at all and did not follow the counsel of the evil inclination that stands to his left.

The lulav is in the right hand, for we say on the verse “ ‘And the hand of a man beneath their wings’¹⁰—this is the right hand of the Holy One, Blessed be He, which is stretched out beneath the Throne of Glory to receive those who return in repentance.”¹¹

"וְעֲנַף עֵץ-עֵבֶת" זֶה הַדָּם דְּבָעִינָן שִׁיְהִי עֲנָפָיו חוֹפִין אֶת עֵצוֹ, וְנָהוּ לְרִמּוֹז לְמִי שֶׁרוֹצֵה לְהִתְהַלֵּךְ בְּדַרְךָ נְכוֹנָה שִׁיְהִי מְעֻשָׂיו מְרֻבִּין מִחֻמּוֹתָיו, שֶׁהָעֲנָפִים רוֹמְזִים עַל הַמְעֻשִׂים טוֹבִים וְהָעֵץ רוֹמֵז אֶל הַחֻמּוֹת, כַּדָּתָנָן בְּמַסְכֵּת אָבוֹת כֹּל שֶׁמְעֻשָׂיו מְרֻבִּין מִחֻמּוֹתָיו, חֻמּוֹתָיו מִתְקַיְיֶמֶת וְעַי"ש.

“And a bough of a thick tree”—this is the myrtle, for we require that its branches cover its wood.¹² This alludes to one who wishes to walk in a proper path, that he should be careful that his deeds be more numerous than his wisdom, for the branches allude to good deeds and the tree alludes to wisdom, as it is taught in tractate Pirkei Avot (3:9): “Rabbi Chanina ben Dosa said . . . Anyone whose deeds are more numerous than his wisdom, his wisdom endures”—see there.

וְעוֹד בְּהַדָּם צָרִיף שֶׁיִּצְאֹו שְׁלוּשָׁה עֲלֵין בְּקִנְיָה אֶחָד וַיְהִי בּוֹ סֵדֶר שֶׁל שְׁלֹשׁ, לְרִמּוֹז שֶׁאָדָם צָרִיף שֶׁיִּשְׁלַשׁ שְׁנוֹתָיו בְּמִקְרָא בְּמִשְׁנָה וּבְתַלְמוּד וְאֵף מְעוֹתָיו יִשְׁלַשׁ שְׁלִישׁ בְּפִרְקַמְטָא וְכו'.

Furthermore, in the myrtle, it is required that three leaves grow from one stem, and that it be in an arrangement of three, to allude that a person must divide his years into three: in Scripture, in Mishnah, and in Talmud.¹³ Even his money he must divide, one third [buried] in the ground, one third in business, and one third in his possession.¹⁴

⁹ Berachot 34b.

¹⁰ Ezek. 1:5. Although it is pronounced in the plural, it is written in the singular.

¹¹ Pesachim 119a.

¹² Sukkah 32b.

¹³ Kiddushin 30a; Avodah Zarah 19b.

¹⁴ Bava Metzia 42a.

ועוד צריכה שיתפלל שלא ימושו מפיו ומפי זרעו וזרע זרעו שמכאן ואילך התורה חוזרת על אכסגניא שלה. וכתב השלחן ערוך דלמצנה בעינן כל אורף ההדס עבות ולעיכובא ברובו, והטעם הוא שעיקר נטיעת התורה הוא ובנו ובן בנו, שאז שוב אין התורה פוסקת מזרעו ועקר התורה צריכה להיות משולשת במקרא משנה ותלמוד.

Furthermore, one must pray that [the words of Torah] not depart from his mouth, nor from the mouth of his offspring, nor the mouth of his offspring's offspring,¹⁵ for from then on, the Torah returns to its lodging, i.e., the Torah will then be ingrained in the family.¹⁶ The Shulchan Aruch (Orach Chaim 646:5) writes that for the mitzvah we require the entire length of the myrtle to be thick [with leaves], but as a requirement only the majority. The reason is that the primary implanting of Torah is himself, and his son, and his son's son, for then the Torah does not cease from his seed. The foundation of the Torah must be tripled: by Scripture, by Mishnah, and by Talmud.

ולכתחלה צריכה ללמד לבנו ולבן בנו מקרא ומשנה וגמרא, וזהו דבעינן כל אורף ההדס עבות למצנה, אבל לעיכובא ברובו שכתב מהרש"א בפירוש קמא דקידושין דלבנו חייב אדם ללמד מקרא משנה וגמרא אבל לבן בנו אינו חייב אלא ללמדו מקרא לבד, והנה הוא ובנו הם הרוב של נטיעת התורה וזהו לעיכובא ברובו.

Ideally, one must teach his son and his son's son Scripture, Mishnah, and Gemara. This is why we require the entire length of the myrtle to be thick for the mitzvah. But as a requirement, only the majority—as the Maharsha wrote in the first chapter of Kiddushin (30a)—that a man is obligated to teach his son Scripture, Mishnah, and Gemara, but for his son's son he is obligated only to teach him Scripture alone. Behold, he and his son are the majority of the implantation of Torah,¹⁷ and this is the meaning of the requirement that the majority of the length of the myrtle to be thick with leaves.

ור' ישמעאל סבירא ליה במתניתין אפילו שנים קטומים ואחד אינו קטום, לפי שאדם יש לו שני עינים ואינם ברשותו, שלפעמים רואה דבר האסור בלי מתכוין ואז נפגם ונקטם מראית העינים שלו וזה אינו כלום אם לא יהיה נפגם ונקטם אף השלישי דהיינו עין השכל.

Rabbi Yishmael is of the opinion in the Mishnah: “Even if [the tops of] two [myrtle branches] are severed and [the top of] one is not severed, it is valid.”¹⁸ For a person has two eyes, and they are not under his control, for sometimes he sees a forbidden thing unintentionally, and then the sight of his eyes is blemished and severed, i.e., causing spiritual damage to his soul. This is not significant unless also the third eye, that is, the eye of the intellect, is also blemished and severed.

¹⁵ Cf. Isaiah 60:21.

¹⁶ Bava Metzia 85a.

¹⁷ I.e., two of the three generations, if we exclude the son's son.

¹⁸ Sukkah 34b.

והערכה דומה לשפתים וכתוב "גם אויל מחריש חכם יחשב" וכו', ועל פסוק זה קשה אף אוטם שפתיו יכול להיות נבון והא אינו נקרא נבון אלא המבין דבר מתוך דבר. והנה ההפך שיש בין מחריש לאוטם שפתיו פירשו המפרשים שמחריש היינו שמתחיל לדבר ובאמצע הדיבור מחריש אבל אוטם שפתיו אינו מדבר כלל ועיקר.

The willow is similar to the lips, as it is written: Even a fool, if he keeps silent, is deemed wise; discerning, if he seals his lip.¹⁹ **On this verse, there is a question how one who shuts his lips can be considered discerning, for he is not called discerning unless he understands one thing from something else he has learned.**²⁰ **The difference between “keeping silent” and “shutting his lips,” the commentators explained: “keeping silent” means that he begins to speak and in the middle of speech keeps silent, but “shutting his lips” means he does not speak at all.**

וקשה אף האויל יקרא חכם והלא כבר התחיל לדבר ומיד פשיתחיל לדבר והנה גיפר שהוא אויל פדכתיב "תחלת דברי-פיהו סכלות" ואי אפשר עוד שיהיה נקרא חכם.

A difficulty is how can the fool be called wise, for once he has already begun to speak, immediately when he begins to speak it becomes evident that he is a fool, as it is written: “The beginning of the words of his mouth is foolishness,”²¹ and it is no longer possible that he be called wise.

ולדין הפירוש הוא כה, מי שיתחיל לדבר ואחר כך מחריש קשה מעיקרא מאי סבר לדבר ולבסוף מאי סבר שמהריש, אלא ודאי צריך לומר שמתחלה התחיל לדבר איזה דברים לראות אם יתפייס בעל דינו, והיו דברים קלים שבודאי הבעל דינו לא יבעוס עליו ולא נפיק מיניהו שום חורפה ונגזק ומריבה, ולבסוף פשראה שצריך להרחיב הדיבור יבעוס בעל דינו ויתרבה המריבה שמתק. ולכן נקרא חכם פי אינהו חכם הרואה את הנולד, אמנם מי שאוטם שפתיו שאינו רוצה אפילו להתחיל לראות אם יתפייס בעל דינו, שהוא מתירא פן יתארף הדיבור מדבר טוב לדבר קשה או שמא אף הדברים טובים יבינם הבעל דינו לרעה ומשום הכי שמתק מתחלה, לפיכך יקרא נבון שיהבין דבר מתוך דבר.

For us, the explanation is thus: one who begins to speak and afterwards is silent—it is difficult [to understand], at first what did he think to speak, and in the end what did he think that he was silent? Rather, certainly it must be said that initially he began to say some words to see if his opponent in judgment would be appeased, and they were light words, such that surely his opponent would not be angered at him, and no ruin, harm, or quarrel would come from them. But afterwards, when he saw that he would need to expand his speech, and perhaps his opponent would be angered and the quarrel would increase, he kept silent. Therefore, he is called wise, for “Who is wise? One who sees the consequences [of his behavior].”²²

¹⁹ Prov. 17:28.

²⁰ Chagigah 14a; Sanhedrin 93b.

²¹ Eccl. 10:13.

²² Pirkei Avot 2:9; Tamid 32a.

But one who shuts his lips, who does not wish even to begin to see if his opponent would be appeased—because he fears lest the speech be lengthened from good words to harsh words, or lest even good words be understood by his opponent in a negative way, and therefore he was silent from the beginning—therefore he is called discerning, for he understands one thing from something else he has learned.

וְהַעֲרָבָה דוֹמָה לְשִׁפְתַיִם, וְכַשֵּׁם שֶׁהַעֲרָבָה כְּמוֹשָׁה פְּסוּלָה כִּי הָאָדָם צָרִיד שִׁיחָהּ גִּשְׁמַע קוֹלוֹ בְּלִימוּד הַתּוֹרָה, כִּדְאָמְרִינָן בְּעִירוּבֵין בְּרוּרָה אֲשֶׁר כָּתוּבָה לָהּ הִיא תִּלְמִידָא וְכוּ'.

The willow is similar to the lips, and just as a withered willow is invalid, so too a person must have his voice heard in the study of Torah, as we say in Eruvin (53b–54a):

Berurya came across a certain student who was whispering his studies [rather than raising his voice]. She kicked him and said to him: Isn't it written as follows: "Ordered in all things and secure" (ii Samuel 23:5), [which indicates that] if [the Torah] is ordered in your 248 limbs, [i.e., if you exert your entire body in studying it,] it will be secure, and if not, it will not be secure.

- Eruvin 53b–54a

* * *